

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА**

ДОКЛАД

**НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ
ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА
АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА**

„МИКРОБИОЛОГИЯ”

**ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.1 МЕДИЦИНА,
ОБЛАСТ НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
В МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ” - ВАРНА**

Уважаема г-жо Председател на Акредитационния съвет на НАОА,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на докторска програма „**МИКРОБИОЛОГИЯ**” от професионално направление **7.1 Медицина**, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт в **Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна**.

Докладът е разработен съгласно чл. 78, чл. 81 и чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО, чл. 33, ал. 1, т. 2, чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА
- II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ
- III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)
- IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ
- V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №17/23.06.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС РЪКОВОДИТЕЛ НА ЕГ: Проф. д-р Върбан Стоянов Ганев, дбн Членове: 1. Проф. д-р Румяна Донкова Марковска, дм 2. Доц. д-р Снежина Михайлова Кандиларова, дм Наблюдаващ процедурата член на ПКЗС: Проф. д-р Цветанка Цанкова Маринова, дмн	Протокол №4/23.02.2023 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	31.03.2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 20/30.05.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №21/09.06.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Медицинският университет – Варна има редовна програмна акредитация по докторска програма „Микробиология“ в професионално направление 4.3 Биологически науки, област на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика. (Решение на Акредитационния съвет на НАОА/ Протокол №13 от 24.07.2017 г.) с оценка 9,68 (девет цяло и шестдесет и осем стотни) за шест години до 24.07.2023 г, без направени препоръки.

След влизане в сила на промени в ЗВО от 25.02.2020 г., поддържането на акредитацията на ДП в ПН 4.3. биологически науки е станало невъзможно (чл. 80, ал. 1 от ЗВО). Поради този факт, както и поради изтичането на срока за акредитация, Академичният съвет на ВУ взема решение за пренасочване и акредитация на докторската програма по специалността „Микробиология“ от ПН 4.3. Биологически науки към ПН 7.1. Медицина и прави предложение пред НАОА за съдействие с оглед на неговото реализиране

(Писмо Вх. №ОА-06-930 в НАОА от 03.05.2023 г., изготвено на основание на решение на Академичния съвет на МУ-Варна, Протокол №67 от 25.04.2023 г.).

При изработване на становищата си ЕГ е имала предвид факта, че двете ДП (по „Микробиология“ в ПН 4.3. и по „Микробиология“ в ПН 7.1. Медицина) въпреки родството си са част от две различни професионални направления (съответно ПН 4.3 Биологически науки и ПН 7.1 Медицина), което предполага и различия в съдържанието и провеждането им.

Медицинският университет - Варна няма до момента акредитация за обучение на докторанти по докторска програма „Микробиология“ в професионално направление 7.1 Медицина. Въз основа на тези обстоятелства ПКЗС приема, че осъществява процедура по акредитация на нова докторска програма по „Микробиология“ в ПН 7.1 Медицина.

Представен е Протокол за проверка от ЕГ към НАОА в МУ-Варна на 31.03.2023 г. с направено допълнение и уточнение от страна на МУ-Варна към Квалификационната характеристика на ДП „Микробиология“ в ПН 7.1 Медицина: „Кадрите, които ще могат да се зачисляват по ДП ще са лекари, биолози и молекулярни биолози“.

Констатации за изпълнение на направени препоръки:

Няма препоръки

На заседание от 27.06.2023 г. (Протокол №24) ПКЗС разгледа полученото становище с вх. №ОА-06-1406/23.06.2023 г. и в доклада са внесени нужните корекции.

През акредитационния период в Катедра по Микробиология и вирусология са обучавани 5 докторанти. В момента на проверката двама докторанти в „редовна“ форма на докторантура по докторска програма „Микробиология“ в професионално направление 4.3. Биологически науки разработват дисертационния си труд. И двамата са лекари.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)¹

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/ неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие на стандартите и насоките за осигуряване качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството.

---

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

Критерий 1.1. Висшето училище има публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма.

По 1.1.1. Медицинският университет в гр. Варна (МУ - Варна) ще организира обучение по *докторската програма (ДП) „Микробиология“* в ПН 7.1 Медицина в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство.

Мисията на МУ - Варна е да бъде водеща образователна и научна институция с утвърдена идентичност в европейското и световно образователно пространство, ориентирана към осигуряване на висококачествено обучение, провеждане на значими научни изследвания, въвеждане на иновации и модерни технологии за подобряване на здравето на нацията в партньорство с български и международни университети и институции. Акцентите в изпълнението на мисията на ВУ са в четири направления: учебна дейност; научноизследователска дейност (НИД); институционално развитие; развитие на партньорските взаимоотношения и международното сътрудничество.

При изпълнението на своята мисия МУ - Варна се ръководи от основните си **цели**: осигуряване на стабилна среда за обучение, практика и живот на студентите; гарантиране на научен и преподавателски потенциал; възможности за развитие; достъпност и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация; уважение на академичните традиции и защита на авторските права. Стратегическата цел на МУ - Варна е развитие на ВУ като водещ образователен, научноизследователски и технологичен център сред висшите училища в България и утвърждаването му сред водещите университети в Европа. За постигане на тази цел са формулирани **задачи** за изпълнение в четири приоритета: човешки капитал; университетска материално-техническа база и инфраструктура; управление на финансите и управление на качеството.

Целите и задачите на обучението по **докторска програма „Микробиология“** в ПН 7.1 Медицина са формулирани ясно, задачите са конкретизирани и добре обосновани. Теоретичната и практическата подготовка на докторантите са съобразени с тяхната професионална подготовка и със задачите, които ще изпълняват в системата на здравеопазването. Насочеността в обучението и ръководството на докторантите е свързана със специфичните аспекти на методологията на научното изследване на специалността, с професионалната реализация, съобразно необходимостта от изградени специалисти в тази област. Зачисляването на докторантите ще става със заповед на Ректора, след предложение от Катедрен съвет (КС) и гласуване от Факултетен съвет (ФС). Цялостният процес по предложения за обявяване на места за редовни и задочни докторанти, определяне на тема на дисертационния труд и избор на научни ръководители, изготвяне на индивидуален план на докторанта и отчитане на неговото изпълнение, изпити за докторантски минимума, предзащита и защита на дисертационния труд ще се координира и организира от **Катедрата по микробиология и вирусология**, която е основното обучаващо звено в съответствие със ЗВО, ЗРНСРБ, Правилника за признаването му, Правилника за развитие на академичния състав (ПРАС) на МУ - Варна и други нормативни документи, публикувани на сайта на Университета.

Основното обучаващо звено на докторантите по докторска програма „Микробиология“ в професионално направление 7.1 Медицина ще бъде Катедрата по микробиология и вирусология във Факултета по Медицина, основана при създаването на Медицински университет – Варна през 1962 г. Образователната дейност в обучаващото звено е в съответствие с нормативните изисквания.

По 1.1.2. В Медицински университет – Варна, съществува цялостна стратегия за **качеството на обучение и процеса на неговата реализация**. Ръководството на МУ – Варна разглежда процеса на осигуряване, поддържане и непрекъснато усъвършенстване на качеството на обучението и на Академичния състав като своя първостепенна задача, която гарантира стабилно стратегическо управление и устойчивост на институцията. Създадена е организация за постоянно наблюдение на процесите с оглед на тяхната периодична оценка,

анализ и подобрене. **Системата за управление на качеството в Медицински университет – Варна е базирана на EFQM модела и ISO, като подлежи на непрекъснат контрол с цел нейното поддържане, развитие и усъвършенстване.**

Органи и административни единици на институционалната система за управление на качеството са: Ректора и Зам.-ректора по международно сътрудничество, акредитация и качество, подпомогнати от **Централна комисия по управление на качеството (ЦКУК)**, в която участват членове от всички основни звена и административни отдели. ЦКУК работи в тясна колаборация с отдел „**Управление на качеството и акредитация**“. На факултетно ниво са сформирани **Комисии по качеството на основните звена**, които да контролират и подпомагат учебния процес. Във връзка със системно управление на качеството на обучение и подобряване на учебния процес към всяко основно звено. За всяка специалност в Университета е сформирани и **Програмен съвет**. На ниво Катедра са определени **отговорници по качеството**. Отговорниците по качеството поддържат изискуемата по стандарта документация съгласно нормативните документи.

Системата за управление на качеството в МУ – Варна, базирана на ISO и EFQM модела (European Foundation for Quality Management) е описана в **Ръководство за управление на качеството на обучение в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна**. Налична е в електронен вариант на интернет-страницата на МУ – Варна. През 2016 г. е издаден **Електронен каталог „Управление на качеството и акредитация“** за периода 2012 - 2016 и 2016 - 2020 година.

Периодично се провеждат курсове, свързани с качеството на обучение и повишаване на квалификацията на академичния състав. Приемът, конкурсите, изборът и обучението на докторантите се осъществява съгласно Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна (чл. 14 – чл. 99), в съответствие със Закона за висшето образование (ЗВО), Закона за развитие на академичния състав в Р България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане. В МУ – Варна се изготвя **„Досие на докторанта“**, в което се съдържат всички материали и документи, свързани с докторантския цикъл до защитата. Досиетата се съхраняват в отдел **„Докторантско училище“** и в текущия архив на обучаващото звено.

Контролът върху качеството на дейностите свързани с докторските програми се извършва и чрез провежданите системни и извънредни одити.

През периода 2016 - февруари 2023 г. във Факултета по Медицина са били планирани 4 (2017, 2019, 2021 и 2023г.) вътрешни одита на всички Катедри от ЦКУК (*документални за преглед на учебната документация*). От тях са осъществени 4 (2017, учебната 2018/2019г., учебната 2020/2021г. и 2023г.). Съотношението на планирани и извършени вътрешни одита от ЦКУК е 4:4. От 2016/ 2017 до 2022/2023 учебни години в **Катедрата по микробиология и вирусология са извършени 35 текущи одита.**

По 1.1.3. Университетът изгражда и прилага политика за осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст.

Голяма част от научните изследвания на академичния състав от Катедра „Микробиология и вирусология“ на Медицински университет – Варна е съобразена с тематиката на докторската програма, която е в съгласие с приоритетните направления. Към МУ – Варна е създадено **Училище за докторанти**, с цел подпомагане на младите научни работници при изготвянето и оформянето на публикации, и при разработването на дисертационните им трудове. На докторантите е осигурена възможност за финансиране на дисертационния им труд от фонд „Наука“ – собствения фонд за финансиране на научноизследователски проекти. Съгласно Правилника за развитие на академичния състав, на всеки докторант е дадена възможност да води обучение на студенти, като тяхната форма и вид се определя от Катедрения съвет в зависимост от натовареността и потребностите от обучение.

Преподавателите от обучаващото звено са автори на изследвания в областта на докторската програма, представени в национални и международни академични общности. Предлага се обучение, което съответства на съвременните постижения в науката и се признава от академичните институции, но освен това се предлага и „продукт“, който е търсен на пазара и съответства на настоящите и бъдещи нужди на докторантите и работодателите.

По 1.1.4. Правилникът на МУ – Варна и вътрешните наредби и инструкции са съобразени със залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация.

В Медицински университет – Варна е създадена система, гарантираща качеството на научноизследователската дейност и спазването на етичния кодекс. Контролът се включва на различни етапи от разработването на научните проекти до публикуване на резултатите.

Преди стартиране всички научни изследвания върху хора и животни, провеждани в Медицински университет – Варна, подлежат на начална експертна оценка от **Комисията по етика на научните изследвания (КЕНИ)**. КЕНИ е експертен и консултативен орган, учреден към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна със Заповед на Ректора. Тя работи в съответствие с действащата в момента законодателна рамка, третираща етичните аспекти на научните изследвания върху хора и животни.

Разработена е електронна система за проследяване на публикациите в българската и чуждестранна литература с тематика, подобна на съответната докторска програма, за предотвратяване на възможно плагиатство. **Университетът разполага със софтуерен продукт срещу плагиатство – лиценз за програмата iThenticate.** Всички изследователи от Медицински университет – Варна могат да регистрират собствен акаунт в нововъведената програма за антиплагиатство.

В Катедра „Микробиология и вирусология“ не са констатирани случаи на дискриминация, изпитни измами и плагиатство.

В Медицински университет – Варна е въведена практика всички докторанти преди защита да подават декларация за оригиналност на данните.

Предходните дейности, както и качествената и отговорна рецензентска дейност на подадените за публикуване материали, изключват **случаи на преписване и плагиатство. Такива не са констатирани в Катедрата по микробиология и вирусология.**

Отпечатването на научни статии **във всички издания на Медицински университет – Варна** става след предварително рецензиране на представените материали. С цел повишаване нивото на научната продукция от 2014г. за периодичните издания на Медицински университет – Варна се използва методът на „*двойно сляпо рецензиране*“, както и софтуера за антиплагиатство- *iThenticate*

Констатации по критерий 1.1.

В МУ – Варна са изработени и се прилагат правила за осигуряване на академично единство, академични свободи и нетърпимост към дискриминация, гарантирани от вътрешни нормативни документи и действащи контролни структури. Основното обучаващо звено на докторантите по докторска програма „Микробиология“ в професионално направление 7.1. Медицина ще бъде Катедрата по микробиология и вирусология в МУ - Варна, основана при създаването на Медицински университет – Варна през 1962 г. Системата за управление на качеството в Медицински университет – Варна, базирана на EFQM модела и ISO, подлежи на непрекъснат контрол с цел нейното поддържане, развитие и усъвършенстване.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. Висшето училище изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни

По 2.1.1. Спецификата на докторската програма по „Микробиология” в професионално направление 7.1. Медицина се състои в съчетаването на интердисциплинарната същност на микробиологията и комплексния методологичен подход с необходимостта от специализирана задълбочена подготовка в специфична област, свързана с конкретното научно изследване на докторантите.

Членовете на Катедрата са експерти по научната специалност „Микробиология”, участват в представителни професионални и научни организации в България и чужбина, което позволява споделяне на опит и добри практики при разработване на програмите и определяне на приоритетите на изследователската дейност.

Предлаганата докторска програма съответства на академичната среда, предоставя възможност за развитие на новите кадри в Катедрата и **отговоря на потребностите за продължаване на обучението на завършилите ОКС „Магистър – лекар“.** Основните научни направления на Катедрата показват ясната връзка на научната й дейност с клиничната работа. Те са следните:

1. Антибиотична резистентност на медицински значими бактерии;
2. Генетични механизми на резистентност при антимикробни лекарствени средства;
3. Молекулярна епидемиология на медицински значими болнични патогени;
4. Вътреболнични инфекции;
5. Зависимост между консумация на антимикробни лекарствени средства и антибиотична резистентност;
6. Инфекции на кръвта;
7. Инфекции в имунокомпрометирани пациенти.

По 2.1.2. Има организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребителите на кадри и други заинтересовани страни.

Действащата учебната документация по акредитираната докторска програма е съобразена с нейната специфика, следва своите задължителни академични стандарти, периодично се обновява и е подчинена на актуалните нормативни документи.

Разработени са детайлни процедури за прием на **редовни, задочни и докторанти на самостоятелна подготовка** въз основа на действащото законодателство, публикувани на интернет страницата на Университета. Съгласно чл. 16 от Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна, отдел „Докторантско училище“ съхранява и отговаря за учебната документация за прием и обучение на докторантите, която периодично се анализира и обновява. Тази информация се съхранява и в катедрата.

Обучението в редовна докторантура е с продължителност до 3 години при минимален срок 2 години. За редовна докторантура, кандидатът се явява на конкурсен изпит. Обучението в задочна докторантура е с продължителност до 4 години при минимален срок 2 години. Докторантите в редовна и задочна форма на обучение могат да преминат в самостоятелна форма на обучение със заповед на Ректора, въз основа на решение на Факултетен съвет по предложение на Катедрения съвет (КС) и подадено заявление от докторанта

Личното досие на докторанта съдържа всички материали и документи, свързани с неговото кандидатстване, атестиране и предвидените в учебния план дейности. Досието се съхранява в отдел „Докторантско училище“, а копие от него – в катедрата.

Всички докторанти по ДП „Микробиология в ПН 4.3. Биологически науки в Катедрата по микробиология и вирусология, докладвани за периода 2016-2022 г. са лекари.

По 2.1.3. Задачите, които Катедрата по микробиология и вирусология ще изпълнява **при обучението на докторантите по ДП „Микробиология” в ПН 7.1. Медицина,** могат да бъдат систематизирани, както следва:

1. Образователни:

- придобиване на квалификация (*знания и умения*) за получаване на ОНС “доктор”;
- придобиване на задълбочени познания по общата методология на научните изследвания, както и спецификата на изследванията от областта на *Микробиологията*;
- създаване на високо специализирани кадри, способни да осъществят преподаване по дисциплината “*Микробиология*”;
- създаване на условия за личностно и професионално израстване на докторантите, за тяхната бърза адаптация към динамично променящата се среда.

2. Научноизследователски:

- придобиване на компетентност и умения за практическа дейност в съответната област, позволяващи провеждане на самостоятелни научни изследвания: самостоятелно формулиране на научен проблем; намиране на подходяща научна литература и критичен анализ на тезите, застъпени в нея; изграждане на нови хипотези; събиране на първична информация; обработка, анализ и тълкуване на научни данни; предлагане на съответни решения на поставените научни проблеми; извършване на анализи, оценка и интерпретиране на получените резултати, в т. ч. на статистически данни;
- усвояване и използване на съвременни инструментални методи при различни диагностико-терапевтични проблеми в клиничната практика;
- разработване на нови аналитични методи за анализ на възникнали проблеми в клиничната практика;
- обработка, анализ и представяне на резултатите;
- запознаване със съвременни методи на класическата и многовариационната статистика като специфичен инструмент за оценка, класификация, интерпретация и моделиране на масиви от данни и процедури – традиционни и класически методи;
- придобиване на умения за писане и рецензиране на научноизследователски текст и научни статии;
- популяризиране на резултати от изследователската дейност чрез участия с доклади, постери и други в научни форуми;
- придобиване на компетентност и умения, позволяващи на докторантите разработване, и участие в управлението на проекти или програмни екипи.

3. Нравствено-възпитателни задачи:

- създаване на атмосфера за усъвършенстване на професионалната етика и формиране на адекватна на новите реалности ценностна система у докторантите;
- научноизследователска дейност на докторантите, която да бъде в духа на най-високите морални стандарти.
- възприемане на ценностите на основното обучаващо звено и институцията като цяло, съответстващи на предмета на дейност.

Основната цел в обучението на докторантите е както съхраняване и продължаване на традициите на **Катедрата по микробиология и вирусология**, така и развиване на нови научни направления. Обучението на докторанти трябва да се извърши в условия, съобразени със съвременните тенденции и постижения в развитието на медицинската наука и по теми, адекватни на съвременните медицински проблеми.

Предложената учебна документация за обучение на докторанти по докторска програма „Микробиология” в ПН 7.1. Медицина е представена ясно и съдейства за стриктното изпълнение и спазване на всички основни етапи в подготовката на дисертационния труд на докторанта, при контрол от страна на научния ръководител.

Въз основа на представените по-горе обстоятелства **ЕГ приема, че осъществява процедура по акредитация на нова докторска програма в ПН 7.1. Медицина**, която по същността и характеристиките си е естествен продължител на съществуващата докторска програма по „Микробиология“ в ПН 4.3. Биологически науки.

Чрез Протокол за проверка от ЕГ към НАОА в МУ – Варна от 31.03.2023 г. е направено допълнение и уточнение от страна на МУ-Варна към Квалификационната

характеристика на ДП по „Микробиология“ в ПН 7.1. Медицина: “Кадрите, които ще могат да се зачисляват по ДП ще са лекари, биолози и молекулярни биолози”.

След направените обсъждания в ЕГ и ПКЗС е оформено становище, че обучението на докторанти по ДП „Микробиология“ в ПН 7.1. Медицина ще предостави възможности и ще даде потенциал на обучаващото звено да развива нови научни направления и да обучава докторанти само с магистърска степен по специалността „Медицина“, които имат необходимата професионална подготовка да използват отличната материалната база на Университета и Обучаващото звено „Катедра по микробиология и вирусология“ за изследователски, диагностични и терапевтични цели.

По 2.1.4. Възможностите за работа на докторантите са определени от ПРАС на Медицински университет – Варна. Докторантите активно ще бъдат включвани както в учебно-преподавателската работа в катедрата, така и в цялостната диагностично-лечебна дейност на клиничното звено – **Катедрата по микробиология и вирусология.** Академичният състав е в състояние да осигури успешното обучение на докторантите. Членовете на преподавателския състав на **Катедрата по микробиология и вирусология** имат отлични професионални контакти в България и чужбина. Хабилитираният състав има богат опит в изготвянето на рецензии, становища, участия в процедури по придобиване на научни степени и академични длъжности, рецензиране на публикации.

Докторската програма „**Микробиология**“ в професионално направление **7.1 Медицина** ще бъде насочена към получаване на резултати и е свързана с *приноси с приложен характер, които да бъдат внедрени в реалната лабораторно-диагностична дейност.*

Катедрата по микробиология и вирусология на МУ-Варна има установени ползотворни отношения с водещи специалисти от Институт по Микробиология към БАН, Националния Център по заразни и паразитни болести – София, Българската Асоциация по микробиология, Института по медицинска микробиология към Университета в град Кьолн, Германия, Европейското Дружество по клинична микробиология и инфекциозни болести. Тези контакти допълват и разширяват възможностите за обучение на докторанти, за съвместни научни разработки, за участие в международни научни форуми и са предпоставка за прилагане на съвременни образователни форми и методи в подготовката по докторската програма, които биха направили успешно защитилите докторанти конкурентоспособни в съвременната работна среда.

По 2.1.5. Докторската програма по Микробиология е сравнима с аналогични програми на други ВУ в България, Европейския съюз и извън Европейския съюз, което позволява професионална **мобилност на докторантите.** Подобни програми има в Факултета по Медицина на Медицински университет – София; Медицински университет – Пловдив; Медицински университет – Плевен; Тракийски университет – Стара Загора.

С особено висока стойност е предоставената възможност за участие на докторантите в Европейската образователна програма за сътрудничество **Еразъм+**. Освен повишаване на професионалната квалификация, програмата позволява разширяване на контактите, подобряване на комуникативността и мобилността, усъвършенстване на езиковите познания, придобиване на умения и пригодност за заетост, навици за работа в екип, както и запознаване с европейските култури и традиции

МУ – Варна предоставя възможност на своите докторанти да публикуват научните си статии в списанията, които издава като Варненски медицински форум, Scripta Scientifica Medica, Scripta Scientifica Pharmaceutica, Scripta Scientifica Medicinae Dentalis, Scripta Scientifica Salutis Publicae.

По 2.1.6. През периода 2016 - февруари 2023г. са били планирани **4 (2017, 2019, 2021 и 2023г.)** вътрешни одита на всички Катедри от ЦКУК. От тях са осъществени **4 (2017, учебната 2018/2019г., учебната 2020/2021г. и 2023г.)** Съотношението на планирани и извършени вътрешни одита от ЦКУК е **4:4.** *Във всички комисии по качеството в Университета на различните нива, задължително участва студент и докторанти.*

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

Докторската програма по „Микробиология“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката в тази област, с ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати и е сравнима с подобни у нас и в Европа. Разработени са стандарти и е създадена организация за непрекъснатия им мониторинг: учебна документация, изработване и оценяване на програмите, етап на работа, контрол на достоверността и автентичността на разработките, позволяващи своевременно защита, професионална мобилност и успешна професионална реализация.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд

По 3.1.1. Докторската програма по Микробиология в професионално направление 7.1. Медицина на МУ-Варна е специфична в следните аспекти:

- Има конкретна прицелна група – тя е насочена към магистри в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт с магистърска степен по Медицина.
- Фокусира се върху специфични изследователски приоритети, насочени към: *Инфекциозните болести, Антибиотичната резистентност, Инфекциите в имунокомпрометирани пациенти, Инфекциите, свързани с медицинското обслужване и др. с цел резултатите от тях активно да се внедрят в диагностично-лечебната и учебна дейност.*
- Важна специфична черта е традиционното сътрудничество с водещи катедри по Микробиология в Медицинските университети в страната по общи научноизследователски теми, което приобщава докторската програма към съвременните европейски тенденции в областта на диагностиката и лечението на инфекциозните болести, антибиотичната резистентност и други значими проблеми на съвременната медицина.

Всички тези факти и специфики на предлаганата програма доказват сравнимостта на предлаганата докторска програма по **Микробиология в професионално направление 7.1 Медицина** с аналогични програми на други ВУ в България и Европейския Съюз и целесъобразността на тази акредитация.

Подготовката на докторантите по ДП „Микробиология“ ще се реализира чрез съвременни образователни форми и методи, включващи разнообразни тематични курсове, лекции, семинари, решаване на казуси, интернет-базирани средства, планиране и провеждане на научни разработки, и др.

Важна роля в подготовката на докторантите ще има електронната платформа „Blackboard“. Чрез нея студенти, докторанти, специализанти и преподаватели обменят лекционен материал, допълнителни учебни материали, визуализиращи средства. Използват се съвременни информационни технологии в поднасянето на материала, в текущите проверки и семестриалните изпити, в самостоятелната работа на обучаващите се. По този начин се увеличава самостоятелната ангажираност на студентите, избягва се субективният фактор при оценяване и се освобождава повече време за практическа работа.

При осъвременяването на методите в преподаването и воденето на практическите занятия в Медицински университет – Варна ключова роля играе отдел „Информационно осигуряване и технологии“, който обединява два сектора – сектор „Софтуерни продукти“ и сектор „Компютърна поддръжка“. Със своите многофункционални възможности отделът предоставя широка гама от технически средства и решения, свързани с подготовката, представянето и онагледяването на лекциите, на упражненията и семинарите, в провеждането на учебни видеоконферентни връзки. Той обслужва специализирани

компютърни зали и действащата в Университета **интернет/интранет система**. Може да се каже, че Медицински университет – Варна е напълно обезпечен от електронни ресурси по дисциплините. Всички студенти и преподаватели имат електронен профил и **достъп** до материалите за дисциплините, които изучават **24 часа, 7 дни в седмицата**.

През периода 2014 - 2022 г. в Медицински университет – Варна активно се работи по въвеждането на симулатори в обучението и създаване на **Високотехнологичен симулационен център за обучение**.

По 3.1.2. На институционално ниво обучението на докторантите в МУ – Варна се осъществява по система, която непрекъснато се актуализира, успоредно с развитието на научните постижения. Създадено е и успешно работи **Училище за докторанти**. Дейността му е насочена към развитието и разширяването на научния и изследователски потенциал на Университета. Училището за докторанти организира специализиран интензивен курс с цел да се подпомогнат младите научни работници при изготвянето и оформянето на публикации и при разработването на дисертационните им трудове.

Спечелен е проект „Повишаване на научния потенциал и възможностите за кариерно развитие в областта на медицината, здравеопазването и биотехнологиите” по ОП „Човешки ресурси” и Европейския социален фонд.

Важно значение за подготовката на докторантите по **Микробиология в професионално направление 7.1. Медицина** ще имат дългогодишните, ползотворни професионални отношения на **Катедрата по микробиология и вирусология** с други структури в Медицински университет – Варна и извън него, които се изразяват в:

- Съвместната научноизследователска дейност с други катедри на МУ-Варна;
- Разработката на общи теми със сходни катедри в други Медицински университети в страната: Медицински университет – София, Медицински университет – Пловдив, Медицински университет – Плевен, Тракийски университет – Стара Загора, ВМА-София;
- Сътрудничеството с други научни университети и институти: Институт по Медицинска микробиология, гр. Кьолн, Германия; НЦЗПБ – София, Институт по Микробиология към БАН.

По 3.1.3. Индивидуалните учебни планове на докторантите конкретизират отделните етапи при подготовка на дисертационния труд. Индивидуалният учебен план се съхранява в досието на докторанта в отдел **„Докторантско училище“** и в Катедрата. Контролът по спазване на индивидуалния план се осъществява регулярно от научния ръководител. Индивидуалният план на дисертанта е разработен съвместно с научния ръководител, разгледан е и обсъден на заседание на Катедрен съвет и утвърден от Факултетния съвет. Докторантите, зачислени в редовна и задочна форма на обучение отчитат своята работа в края на всяко тримесечие, а тези на самостоятелна подготовка на шестмесечие. Отчетите включват преминалите етапи от обучението им и научните изследвания, постигнатите резултати, както и преподавателската им работа през периода. Всяка завършена година от подготовката на докторанта завършва с годишен отчет за изпълнението на индивидуалния план, обсъден на КС, където се гласува атестационна оценка и се приемат насоки за следващите етапи на подготовка. Предложението за оценката се приема и утвърждава от Факултетен съвет.

Действащата документация за прием и обучение на докторантите в Медицински университет – Варна периодично се анализира и обновява. Създадената и работеща система при зачисляването и обучението на докторанти ще бъде прилагана и при докторантите по предлаганата нова докторска програма по **Микробиология в професионално направление 7.1. Медицина**.

По 3.1.4. **По 3.1.4.** Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.

Съгласно Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Варна, се изготвя **„Досие на докторанта“**, в което се съдържат всички материали и документи, свързани с

неговото зачисляване, подготовка, атестиране и разработване на дисертационния труд. Контролът по изпълнението на учебните планове на докторантите се осъществява от научния ръководител, от основното звено, в което е зачислен докторанта и отдел „Докторантско училище“.

Докторантите полагат изпит по специалността, съгласно индивидуалния учебен план пред комисия и по конспект, предложени от ръководителя на Катедрата. Комисията се определя със заповед на Ректора по предложение на Декана на съответния факултет и е в състав от най-малко 3 хабилитирани лица и с участието на научния ръководител на докторанта. Протоколът от изпита се предава в отдел „Докторантско училище“ към досието на докторанта. Докторантът защитава своята дисертация след публично обявена дата и публично обявено жури. Спазват се законите за академично развитие на кадрите и за прозрачно кариерно развитие.

По 3.1.5. Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти.

В Медицински университет – Варна има ред и правила за разглеждане на жалби. Всяка жалба се завежда в деловодството на Университета, откъдето се придвижва до Ректора. В зависимост от характера на жалбата тя се пренасочва за разглеждане в съответния ресор, където се сформира комисия от специалисти.

В Катедрата по микробиология и вирусология не са постъпвали жалби от докторанти и преподаватели във връзка с действащата докторска програма по „Микробиология“ в професионално направление 4.3 Биологически науки.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

В МУ-Варна съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд. Създават се условия за устойчиво развитие и изграждане на собствени научноизследователски кадри от средите на студентите, докторантите, и постдокторантите за осигуряване на учебния и изследователски процес и реализиране на научна кариера. Индивидуалните учебни планове на докторантите конкретизират отделните етапи при подготовка на дисертационния труд и сроковете и очакваните резултати от изпълнението на всеки етап. Контролът по спазването на индивидуалния план се осъществява регулярно

Подготовката на докторантите по „Микробиология“ ще се реализира със съвременни образователни форми и научни методи по индивидуален план и чрез участие в колективно обучение. Всички етапи от разработката на докторантурата могат да се контролират ефективно от прекия ръководител и от обучаващото звено, чрез обсъждане на отчетите и резултатите от работата на докторантите.

Ръководството на МУ - Варна и Катедрата по Микробиология и вирусология осъзнават важността на мисията да провеждат качествено обучение по докторската програма, да въвеждат иновации в обучението и научно изследователската дейност, да участват в различни системи за оценяване на качеството на дейностите в МУ - Варна.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация

По 4.1.1. В Медицински университет – Варна процедурите по прием и обучение на докторанти са уредени съгласно законите в страната и Правилника на ВУ. Изразен е стремежът за съобразяване с европейските стандарти и националната стратегия за развитие на образованието и здравеопазването, подготовка на студентите и докторантите за работа в силно конкурентна среда. Осъществява се периодична обратна връзка със студентите и

докторантите за проучване качеството на образователния процес и тяхната професионална реализация. Цялата документация, свързана с докторантите е публикувана на интернет страницата на Университета.

Докторантите ще посещават обученията, организирани от *Докторантското училище и/или курсовете в Blackboard системата*, да участват в обучителни семинари, конгреси, конференции в страната и чужбина, както и да развиват своята публикационна активност.

Създаденият *Център за кариерно развитие* реализира и подпомага ефективното взаимодействие между академичната общност, обучаващите се в МУ – Варна и бизнеса. Чрез предоставяне на информация и осъществяване на консултантска дейност, екипът на центъра насочва докторантите към пълноценна професионална реализация и кариерно развитие.

По 4.1.2. Във висшето училище има изградена система за насърчаване на научноизследователската дейност на студенти и докторанти. Университетът подпомага включването на докторанти в изпълнението на научни проекти.

На всички докторанти е осигурена възможност за финансиране на дисертационния им труд от *фонд „Наука“* – собствения фонд за финансиране на научноизследователски проекти на МУ – Варна. Фонд „Наука“ стимулира развитието на научноизследователската дейност, подпомага кариерното израстване на академичния състав с акцент върху докторанти, постдокторанти и млади учени и осигурява конкурентно финансиране на научноизследователски проекти и разработки с научна стойност, актуалност и практическо приложение. Всички докторанти имат ежегодна възможност да кандидатстват съвместно със своите научни ръководители с научни проекти в изпълнение работата по дисертационния им труд за 1, 2 или 3 г. с размер на финансиране до 7000 лв. През последните години се наблюдава трайна тенденция за приоритетно финансиране от фонд „Наука“ на докторантски проекти във връзка с реализация на научното изследване, включено в дисертационния труд на докторанта.

В конкурсната сесия през 2018 г., проведена през месец септември, подадените проектни предложения са 36, от които за финансиране са одобрени 20 проекта, сред които проекти на **двама от зачислените редовни докторанти по Микробиология в професионално направление 4.3. Биологически науки**. В конкурсната сесия на фонд „Наука“ от 2021 г. за финансиране е одобрен и финансиран проект на нов редовен докторант по *Микробиология* в същото направление.

През 2019 г. Медицински университет – Варна се включва в Националната програма „Млади учени и постдокторанти“ на МОН, в която МУ-Варна е избран за организация-бенефициент. Разработени са Правила на МУ-Варна за разпределение на средства по Национална програма „Млади учени и постдокторанти“.

По 4.1.3. В МУ – Варна е създадена традиция за развитие на научния потенциал на студенти и докторанти, и за подкрепа на научните им изяви. Едно от доказателствата в тази насока е системното организиране на студентски научни конференции, с активното участие на докторанти и студенти и от други сродни университети.

През последните 7 години докторанти по ДП „Микробиология“ в ПН 4.3. Биологически науки са участвали в редица научни форуми (конференции, конгреси и др.) – катедрата докладва за **15 научни форума, от които 4 международни**. Подкрепа за включването им в такива форуми оказва и Докторантското училище.

Осигуряват се възможности за мобилност на докторантите. Реализирани са две преподавателски и две докторантски мобилности по ДП „Микробиология“ в ПН 4.3. Биологически науки.

По 4.1.4. Административната система за регистриране на хода на докторантурата се извършва основно от Отдел „Докторантско училище“ и Катедрата, осигуряваща обучението по съответната докторската програма.

В МУ – Варна се поддържа и Регистър на защитилите ОНС „Доктор“, който се организира от Отдел „Докторантско училище“. Постдокторантите надграждат своето кариерно развитие чрез заемането на академични длъжности, процедурите за които се

администрират от отдел „Кариерно развитие“. От месец октомври 2006 г. функционира **Клуб на завършилите (Alumni club)** и Е-архив на този клуб, чрез който възпитаниците на университета могат да поддържат постоянни контакти помежду си, да се получава информация за тяхното професионално развитие и проблеми.

В МУ-Варна се поддържа и Регистър на защитилите ОНС „доктор“, който се организира от Отдел „Докторантско училище“. Обучаващите се в докторска степен в други Висши училища или Научни организации, служители и преподаватели на МУ- Варна, подават информация в отдел „Човешки ресурси“ и отдел „Докторантско училище“. Постдокторантите надграждат своето кариерно развитие чрез заемането на академични длъжности, процедурите, за които се администрират от отдел „Кариерно развитие“.

През акредитационния период в Катедра по Микробиология и вирусология са обучавани 5 докторанти. В момента на проверката двама докторанти в „редовна“ форма на докторантура по докторска програма „Микробиология“ в професионално направление 4.3. Биологически науки разработват дисертационния си труд. И двамата са лекари.

В Катедрата по микробиология и вирусология са намерили реализация трима от тримата докторанти - лекари, защитили дисертационните си трудове за периода, което показва високото ниво на реализация на докторантите.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

В МУ - Варна са изградени структури и са разработени вътрешно-нормативни документи за функционирането на процедурата - от приема на докторантите до тяхната професионална реализация. Докторантите имат възможност да се включват в научноизследователски проекти. Създадена е административна система за регистриране реализацията на завършилите докторанти.

В Медицински университет – Варна, съществуват утвърдена практика, традиция и институционални условия за реализиране на нормативно уредените процедури по приема, обучението и реализацията на докторанти. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи за функционирането на системата – от приема на докторантите включително, до и след тяхната професионална реализация. За реализацията на докторантите говори факта, че от трима завършили докторанта за периода и тримата са останали на работа в Катедрата по микробиология.

Докторантите са задължени да посещават обученията, организирани от Докторантското училище и/или курсовете в Blackboard системата, да участват в обучителни семинари, конгреси, конференции в страната и чужбина, както и да развиват своята публикационна активност. Финансирането на изследователската дейност се покрива от фонд Наука към МУ-Варна.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията

Академичният състав на Катедрата по микробиология и вирусология може да осигури адекватно обучение на докторантите. Броят на преподавателите от Катедрата, които са на ОТД в МУ-Варна е 9 /девет/: 5 хабилитирани и 4 нехабилитирани преподаватели. Всички преподаватели имат достатъчно опит в обучението на студенти медици, стоматолози и фармацевти и помагат в обучението на докторантите.

По 5.1.1. Обучаващото звено по докторска програма „Микробиология“ е Катедра „Микробиология и вирусология“. На основен трудов договор работят 5 хабилитирани преподаватели /1 професор и 4-ма доценти/ в областта на докторската програма. Двама от хабилитираните преподаватели /един професор и един доцент/ са с ОНС „доктор“ /дм/ и са хабилитирани в ПН 7.1. Медицина. Всички имат придобита специалност в областта на докторската програма.

Хабилитираните лица притежават богат опит в научноизследователската и експериментална работа, разработването и реализирането на учебни програми, което е основа за успешното осъществяване на докторската програма. Нехабилитираните преподаватели са предимно лекари.

Преподаватели на ОТД в Катедра по микробиология и вирусология за периода 2016-2023 г.

Хабилитирани лица:	Нехабилитирани лица:		Общо
5 /пет/ : Професор – 1; Доценти - 4	Гл. асистенти - 2	асистенти - 2	9

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
1.	Професор, дм, ОКС «Магистър-лекар», ОТД	Микробиология, ПН 7.1.	Микробиология
2.	Доцент, дм, ОКС «Магистър-лекар», ОТД	Микробиология, ПН 7.1.	Микробиология
3.	Доцент, дб, ОКС «Магистър-лекар».	Микробиология, ПН 4.3.	Микробиология
4.	Доцент, дб, ОКС «Магистър-лекар»	Микробиология, ПН 4.3	Микробиология
5.	Доцент, дб, ОКС «Магистър-лекар»	Микробиология, ПН 4.3.	Микробиология
6.	Гл. асистент, дб, ОКС «Магистър-лекар»	Микробиология, ПН 4.3.	Микробиология
7.	Гл. асистент, дб, ОКС «Магистър-лекар»	Микробиология, ПН 4.3.	Микробиология
8.	Асистент, дб, ОКС «Магистър-лекар»	Микробиология ПН 4.3.	Микробиология
9.	Асистент, ОКС «Магистър-лекар»	Микробиология ПН 4.3.	Микробиология

По 5.1.2. Научната продукция на академичния състав от Катедра „Микробиология и вирусология” е много добра и съобразена с профила на ДП. Преподавателите от обучаващото звено **имат значима публикационна активност и 15 участия в научноизследователски проекти.**

Хабилитираните преподаватели, които ще бъдат ангажирани с обучението на докторантите по ДП „Микробиология” в професионално направление 7.1. Медицина са публикували общо 124 научни статии (актуализиран списък), от които 29 са в чуждестранни реферирани издания с импакт фактор,

Те са участвали общо със 83 научни доклади в научни форуми с публикувани резюмета, публикували са 2 /две/ монографии и са участвали в 15 научноизследователски проекта, от които 1 международен, 3 национални и 11 университетски.

Цитиранията на хабилитираните преподаватели са общо 2 995.

Нехабилитираните преподаватели в Катедрата по микробиология и вирусология, в областта на ДП по «Микробиология» са 4. Те имат активна експериментална работа, 6 участия в научни проекти, 29 статии и 32 участия в научни форуми. Трима притежават ОНС «доктор по микробиология» в ПН 4.3. Биологически науки.

Относителният дял на научните публикации на хабилитираните преподаватели, които ще провеждат обучение на докторанти по докторска програма „Микробиология” е 100% от общата публикационна активност на Катедрата, а относителният дял на научните публикации в реферирани издания е 100%.

Хабилитираните преподаватели от Катедрата по Микробиология и вирусология имат богата експертна дейност. Професорът към катедрата е научен ръководител на 6 докторанта /от които 4-ма успешно защитили/ и е научен консултант на един успешно защитил докторант. Тя е член на Експертния съвет по Микробиология и участва редовно в Научни журита по процедури за хабилитация и защита на ОНС ”Доктор”.

По 5.1.3. *Хабилитираните преподаватели в Катедрата по микробиология и вирусология имат дългогодишен опит в учебната, научноизследователската и практическата работа. Те са отлични специалисти и утвърдени експерти в съответната област, за което свидетелства участието на хабилитираните преподаватели в различни изпитни комисии за зачисляване на специализанти и докторанти, както и за провеждане на изпити по съответната специалност; участието им в научно жури при процедури за хабилитация, в т. ч. като рецензенти. Те са консултанти и ръководители на специализанти и докторанти, рецензенти на научни статии, членове на редакционни колегии на научни списания.*

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

Подготовката на докторантите в обучаващото звено се осъществява от хабилитирани преподаватели със специалност „Микробиология” на основен трудов договор към ВУ, с богат професионален опит, които развиват активна научноизследователска дейност, свързана тематично с ДП „Микробиология” - участие в научни форуми и висока публикационна активност. Академичният състав участва в експертна и консултантска дейност по онкология, благодарение на успешните си изяви и практики по специалността и по профилни клинични специалности.

Натрупаният богат опит при обучението на докторанти в Катедрата по микробиология и вирусология по акредитираната докторска програма „Микробиология” в професионално направление 4.3 Биологически науки дава увереност и потенциал на научния колектив да развива нови научни направления и да обучава студенти и докторанти по ДП „Микробиология” в ПН 7.1. Медицина.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научно-изследователската, художествено-творческата и спортна дейности

По 6.1.1. В Медицински университет – Варна е изградена е необходимата материално-техническа база за обучение и изследователска дейност на докторантите в съответствие със спецификата на научната специалност. Създадени са **Отдел по информационно осигуряване и технологии, мултимедийна компютърна лаборатория за чуждоезиково**

обучение, компютърни зали за обучение на студенти, печатна база и други. Компютъризирани работни места има и в библиотеката на Университета, където докторантите могат да ползват електронните каталози, бази данни, както и специализирани електронни издания в областта на **Микробиологията**. Подготвянето на дисертационните трудове се улеснява както от провежданите обучения и консултации в Катедрата и Докторантското училище, така и от предоставянето на свободен достъп до бази данни с научни публикации в областта на докторската програма и списания, налични в библиотеката на МУ – Варна. Библиотеката също така изготвя библиографски справки във връзка с дисертационните трудове, както и осигурява достъп до вече защитени докторски дисертации с цел подпомагане ориентацията на младите учени и изборът им на бъдеща тема за научни търсения. На разположение на докторантите са и електронни учебници, книги и други дигитални ресурси, свързани с обучението им в докторската програма.

Материално-техническата база в Катедра „Микробиология” е **напълно обновена. Закупени са съвременни апарати, които позволяват осъществяването на научноизследователска дейност на високо ниво. Най-важните от тях са:**

- BD Phoenix™ - Автоматизирана система за експресна микробиологична диагностика (*микробна идентификация и изпитване на чувствителност към антибиотици*);
- BD Crystal – Полуавтоматизирана система за биохимична идентификация на микроорганизми;
- Vitek (Bio Merieux) - Автоматизирана система за експресна микробиологична диагностика (*микробна идентификация и изпитване на чувствителност към антибиотици*);
- BD Bactec – 4 Апарата за автоматично инкубиране на хемокултури;
- MALDI TOF Sirius Biotyper (Bruker, Germany)
- Multiplex PCR QIAGENE (Germany)
- GeneXpert System (Cepheid)
- Автоматизиран апарат ELISA (*EUROIMMUNE, Germany*);
- Имунологичен анализатор LIAISON XL (France)
- Уринен анализатор (*Alifax, Italy*);

По 6.1.2. МУ – Варна предоставя реални възможности докторантите да работят по проекти, ръководени от членове на академичния състав, включително и такива с приложна насоченост, свързани с тематиката на дисертационните им трудове. Комисията по наука към АС ежегодно обявява конкурси за иновационни изследвания, оценява и обявява наградените с финансови стимули проекти. Всеки дисертационен труд, свързан с конкретен проект с приложна насоченост, в над 90 % от случаите, се подпомага финансово от фондовете за научни изследвания на Университета. Създадени са добри възможности за публикуване на съответните постижения.

МУ – Варна финансира участието на докторанти в научни прояви, краткосрочни обучения по темата на дисертационния труд, практики и научни експерименти в други градове. Одобряват се и разходи за докторантски обучения, включващи и научните ръководители, когато това е необходимо. Разходите по защитите на дисертациите на докторантите, които са на основен трудов договор в Университета, се осигуряват от бюджета на МУ – Варна.

По 6.1.3. Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни. Изградена е оптична връзка до всички сгради на Медицински университет – Варна като по този начин всички участват в общата университетска мрежа. Отделът „Издателска дейност“ е изработил и традиционно обновява нормативните документи с които работи. В процеса на обучение се използват и чужди биомедицински бази-данни на електронни носители, абонирани от библиотеката: AccessMedicine, MEDLINE, PubMed, eLIBRARY.RU, WorldWideScience.org, ProQuest Medical Library, Freebook.com, BooksMed и др.

В Медицински университет – Варна е създаден и успешно функционира отдел „Издателска дейност”. Основните функции на отдела са подготовката и издаването на

книжната и онлайн научна продукция на университета, както и обслужването на печатните и издателски нужди за учебния процес, за административни цели, работа със Студентския съвет, за нуждите на университетски кампании, подготвя всички рекламни печатни материали за организирани от Медицински университет – Варна научни събития.

По 6.1.4. Медицинският университет – Варна стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания. На докторантите са предоставени възможности да публикуват резултатите от научноизследователската си дейност в български и международни списания. Естествен стимул да представят резултатите от изследователската си работа е необходимостта да постигнат определен брой публикации преди защита, както и фактът, че публикационната активност увеличава атестационната им оценка. Докторантите се подпомагат при участие на научни форуми особено в нашата страна. Иновационни изследвания се поощряват чрез финансиране чрез системата на отдел „Докторантско училище“ и Студентския съвет, който разполага със собствен бюджет.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

МУ - Варна и Катедра по микробиология и вирусология разполагат с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно-преподавателска дейност и предлагат адекватни академични условия за докторантите по Микробиология. Клиничната и лабораторна база на ВУ осигурява практическата им подготовка. Творческата активност на докторантите се стимулира организационно и финансово, което се доказва от участията им в научни форуми, реализацията на проекти и публикационната им активност.

Обучаващото звено притежава отлично материално-техническо оборудване и информационна база, които отговарят на съвременните изисквания и предоставят необходимата академична атмосфера за обучение и научна дейност. На докторантите се осигурява възможност за публикуване на резултатите от научните изследвания и представянето им на научни форуми.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

По 7.1.1. Медицински университет – Варна има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите. В МУ – Варна, съществува цялостна стратегия за качеството на обучение и процеса на неговата реализация. Отговорниците по качеството в Катедрите/УС поддържат изискуемата по стандарта документация съгласно правилата на системата за управление на качеството. Всяка завършена година от подготовката на докторанта завършва с годишен отчет за изпълнението на индивидуалния план, обсъден на КС, където се гласува атестационна оценка и се приемат насоки за следващите етапи на подготовка.

Съгласно Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Варна, се изготвя „Досие на докторанта“, в което се съдържат всички материали и документи, свързани с неговото зачисляване, подготовка, атестиране и разработване на дисертационния труд. Контролът по изпълнението на учебните планове на докторантите от МУ – Варна, се осъществява от научния ръководител, от основното звено, в което е зачислен и отдел „Докторантско училище“. Налице са ефективни методи за събиране и съхранение на документацията под формата на лично дело. Осъществява се периодична обратна връзка с докторантите за качеството на образователния процес и тяхната професионална реализация.

Предлаганата докторска програма по „Микробиология“ предоставя възможност за развитие на новите кадри в Катедрата и ще отговори на потребностите за продължаване на обучението на завършилите магистърска степен по „Медицина“.

По 7.1.2. Ефективността на управление на качеството на обучение се огласява чрез публикуване на цялата информация на интернет-страницата на МУ – Варна. Наред с това, достъпни за всички заинтересовани страни са данните от оценките на външни институции като НАОА, Рейтингова система на ВУ и др. Периодично се провеждат курсове, свързани с качеството на обучение и повишаване на квалификацията на академичния състав. Въпросите, свързани с качеството на обучение, резултатите от анкетните проучвания, взетите мерки във връзка с открити проблеми периодично се обсъждат от членовете на Факултетния съвет и Факултетната комисия по качеството. Поддържа се ефективна организация при разработката, обсъждането, утвърждаването и внедряването на отделните елементи от системата за качеството в МУ – Варна на входа, по време на процеса на обучение и на изхода, с възможности за тяхната идентификация и проследимост. Чрез наличната информационна база, публично се огласяват и потребностите от промяна, както и информация за реализацията и развитието на завършилите докторанти по професионални направления.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

МУ - Варна и Катедрата по микробиология и вирусология имат изградена стройна система за управление на информацията относно качеството на обучение на докторантите. Функционирането на системата се осигурява от регулярното обновяване на докторските програми, административната подкрепа, собствената документация, периодичните външни и вътрешни одити и публичното оповестяване на ефективността на резултатите. Удовлетвореността на докторантите от организацията на обучението подкрепя това становище

В Медицински университет – Варна съществуват методи за събиране и анализ на информация за качеството на обучение, учебните програми, за осигуряване на връзки: преподавател – докторант и докторант – административно обслужване, информация за реализацията и развитието на завършилите докторанти по професионални направления.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

По 8.1.1. За съвременно информиране на външните публики за дейността си Медицински университет – Варна използва институционални информационни канали. Друг основен източник на информация за обществеността е **Университетската телевизия на МУ – Варна, MU-Vi.tv**. В началото на 2015 г. тя е получила официално регистрация от Съвета за електронни медии. Създаването на университетски институционален **Репозиториум** с отворен достъп е сред последните новаторски инициативи на Библиотеката. Функционира нова платформа **DSpace** с нов модерен интерфейс, подходящ и за работа с мобилни устройства. Академичният архив е част от портала **DART Europe**, чрез който дисертациите са откривани на по-предни позиции при търсене с Google, Google Scholar, Yahoo, а също и в сайтове като Researchgate или LinkedIn. През 2013 г. е създаден **отдел „Издателска дейност“** с цел популяризиране на резултатите от научноизследователската дейност и научно-творческите изяви на преподавателите, студентите, докторантите и специализантите в Университета. От 2016 г. функционира новоразработената от отдела платформа „Научни конференции“, с цел интегриране на всички дейности за управление на конференции и изграждане на единен регистър на организирани научни събития. Университетът традиционно организира и съорганизира редица национални и международни научни форуми, а също така стимулира участието на преподаватели и докторанти в други научни форуми в страната и чужбина.

По 8.1.2. В МУ – Варна са изградени условия докторантите да участват в научни и образователни форуми, в международни проекти и да се включват в академичния обмен,

като се ползват от възможностите на международното сътрудничество. Информация за програмите за мобилност се предоставя системно online. Определянето на участниците в академичния обмен се осъществява на конкурсен принцип по определени критерии и резултатите са обявяват своевременно.

МУ – Варна има широко сътрудничество и подписани договори за мобилност по Програма „Еразъм +” с много университети предимно в Европа. Университетът има сключени двустранни споразумения с над **63 университета от 21 страни**. Съществува приета процедура по разпознаване и признаване на чуждестранни партньори, сключване на двустранни споразумения за академично сътрудничество и работа с международни партньори.

По 8.1.3. Дисертационните теми на докторантите касаят актуални проблеми на Микробиологията не само у нас, а и в чужбина. В МУ – Варна е създадена традиция за развитие на научния потенциал на студенти и докторанти, и за подкрепа на научните им изяви. Едно от доказателствата в тази насока е системното организиране на студентски научни конференции, с активното участие на докторанти и студенти и от други сродни университети. През последните 7 години докторанти са участвали в редица научни форуми в страната и чужбина. Подкрепа за включването им в такива форуми оказва и докторантското училище.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

В Медицински университет – Варна, редовно и периодично се публикува информация за приети документи и учебна документация на докторските програми, решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав, решения от академични и факултетни съвети, проведени университетски форуми с участието на докторанти. ВУ подпомага и стимулира участието на докторантите в научни форуми и програми за мобилност. В Медицински университет – Варна са изградени условия докторантите да участват в научни и образователни форуми, в международни проекти и да се включват в академичния обмен, като се ползват от възможностите на международното сътрудничество

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

По 9.1.1. Докторските програми във ВУ са в съответствие със съвременните изисквания и тенденции на науката и практиката, като се осигурява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване. Спазването на графика на индивидуалните планове на докторантите се отчита на периодични Катедрени съвети. При обсъждането се внасят препоръки и се правят корекции, според актуалната научна информация по тематиката на дисертацията, което гарантира изпълнението на поставените цели. Протоколите от заседанията на Катедрения съвет, решенията на ФС и цялостния ход на докторантурите са налице в личните дела на докторантите.

По 9.1.2. Системата за управление на качеството е описана в **Ръководство за управление на качеството на обучение** в Медицинския университет – Варна, съгласно ISO 9001:2015 и EFQM модела, подлежи на непрекъснат контрол с цел нейното поддържане, развитие и усъвършенстване. В електронен вариант е налично на интернет-страницата на МУ – Варна. През 2016 г. е издаден Електронен каталог „**Управление на качеството и акредитация**“ за периода 2012 - 2016 и 2016 - 2020 година. Формулирани са главните цели и основните задачи на Системата за осигуряване на качество, регламентирани са нейните органи и административните единици – Централна комисия по управление на качеството, Факултетска комисия по качеството и Катедрени отговорници по качеството.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

В Медицински университет – Варна се осъществява регулярен мониторинг и актуализиране на докторските програми, съобразно съвременните изисквания и тенденции на научните знания, изследвания и технологии. Ръководството на Катедра „Микробиология и вирусология“ изпълнява политиката по качество на ВУ.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми

По 10.1.1. Външното оценяване на качеството на обучение в МУ-Варна се осъществява от Национална агенция за оценяване и акредитация при всички процедури за акредитация. При издаване на решение за акредитация, агенцията дава и препоръки. Изпълнението на тези препоръки подлежи на проверка и отчитане при процедури за следакредитационно наблюдение и контрол (САНК).

Предлаганата **ДП по „Микробиология“ в професионално направление 7.1 Медицина е нова** за МУ-Варна, към момента няма обучавани по нея докторанти, като акредитацията по ДП „Микробиология“ в професионално направление 4.3. Биологически науки е била без препоръки. МУ – Варна е преминал външно одитиране на процесите, протичащи в Университета на база модела за съвършенство на EFQM, което приключва със защитаването на първо ниво (Committed to Excellence) и получаване на сертификат. Външен мониторинг се осъществява и от други организации – МОН, Сметна палата и др.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

Университетът, специалностите и докторските програми преминават циклично през външно оценяване, което поддържа и подобрява качеството на обучението на докторантите.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на направените констатации, ПКЗС предлага на Акредитационния съвет да даде право на Медицински университет - Варна да провежда обучение по докторската програма „Микробиология“ от професионално направление 7.1. Медицина в Медицински университет – Варна.

V. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРЕПОРЪКИ:

1. Да се обявят конкурси за редовни докторанти по докторска програма „Микробиология“ в професионално направление 7.1 Медицина.

Срок: м. декември 2024 г.

Председател на ПКЗС: .....
(Проф. д-р Здравко Каменов, дмн)

ПРИЛОЖЕНИЯ

Таблица 1. Списък на докторантите в докторска програма по **Микробиология** в ПН 4.3 Биологически науки за периода 2016-2023 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата
Добромира Йорданова Димитрова	Проф. д-р Румяна Марковска, д.м. Проф. д-р Теменуга Стоева, д.м.	04.05.2017	Самостоятелна	Микробиологични и молекулярно - генетични проучвания върху разпространение то и механизмите на резистентност към бета - лактами и хинолони при клинично значими <i>Enterobacter spp</i>	Защитил (14.06.2019г.)
Гергана Неделчева Куюмджиева	Проф. д-р Теменуга Стоева, д.м. Проф. д-р Румяна Марковска	09.10.2017	Самостоятелна	Епидемиологично типизиране и механизми на антибиотична резистентност в клинично-значими <i>Klebsiella pneumoniae</i> , изолирани в	Защитил (16.12.2019г.)

	, д.м.			УМБАЛ „Света Марина“ - Варна	
Виктория Снежанова Снегарова-Тонева	Проф. д-р Теменуга Стоева, д.м.	01.02.2019	Редовна	Оценка на автоматизираната система HB&L за бърза диагностика на инфекции на уринарния тракт	01.02.2024г.
Денис Сунай Ниязи	Проф. д-р Теменуга Стоева, д.м.	01.02.2019	Редовна	Бактериални и микотични инфекции при пациенти след автоложна и алогенна стволово-клетъчна трансплантация: рискови фактори, етиология и лечение в ерата на антибиотична резистентност	Защитил (13.09.2022г.)
Стефани Димитрова Радева	Доц. д-р Милена Божкова, д.м.	05.11.2020	Редовна	Микробиологични проучвания върху механизмите на резистентност към бета-лактами и вътреболничното разпространение на клинични изолати <i>Serratia marcescens</i>	05.11.2023г.

Таблица 2. Преподаватели на ТД в Катедра по Микробиология и вирусология за периода 2016-2023 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
---	------------------------------	---	-----------------------

1	Проф. д-р Теменуга Жекова Стоева, д.м	Микробиология	Микробиология
2	Доц. д-р Милена Красимилова Божкова, д.м.	Микробиология	Микробиология
3	Доц. Нели Миткова Ерменлиева, д.б.	Микробиология	Микробиология
4	Доц. Татина Тодорова Тодорова, д.б.	Микробиология	Микробиология
5	Доц. Габриела Станева Цанкова, д.б.	Микробиология	Микробиология
6	Гл. ас. д-р Добромира Йорданова Савова, д.б.	Микробиология	Микробиология
7	Гл. ас. д-р Гергана Неделчева Куюмджиева, д.б.	Микробиология	Микробиология
8	Ас. д-р Денис Сунай Ниязи, д.б.	Микробиология	Микробиология
9	Ас. д-р Стефани Димитрова Радева	Микробиология	Микробиология